

між однолітками, чи навіть через спір з товаришами. Я гадаю що в нашому суспільстві діти та підлітки повинні усвідомлювати скільки захворювань, смертей, розпаду сімей, втрати працездатності, друзів, може зробити так звана маленька доля «кайфу». Тому, щоб одгородити дітей та підлітків від різних наркотично-алкогольних речовин, кожен батько, мати, викладач, вчитель, психолог, повинен дбайливо та впевнено донести та вкласти в розум дитині як це – «Шкідливо».

Бібліографічні посилання:

1. Шкідливий вплив уживання алкоголю, наркотичних речовин, тютюнокуріння на організм людини Всеосвіта. URL: <https://vseosvita.ua/library/skidlivij-vpliv-uzivanna-alkogolu-narkoticnih-recovin-tutunokurinna-na-organizm-ludini-17088.html>.

2. Профілактика шкідливих звичок серед дітей і підлітків: ОСВІТА.UA. URL : <http://ru.osvita.ua/vnz/reports/pedagog/14403/>.

3. Інформація щодо результатів дослідження на тему: «Куріння, вживання алкоголю та наркотичних речовин серед підлітків, які навчаються: поширення й тенденції в Україні». Міністерство соціальної політики України URL: <https://www.msp.gov.ua/news/10515.html?PrintVersion>.

Оникієнко Ольга Юріївна
курсант навчальної групи КП-733
2-го курсу факультету підготовки
фахівців для підрозділів
кримінальної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
Людвік Валентин Дмитрович,
доцент кафедри кримінального
права та кримінології
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ПРОБЛЕМА ШКІЛЬНОГО БУЛІНГУ ТА ЗАХОДИ ЙОГО ПРОФІЛАКТИКИ

Кожному з нас доводилось зіткнутися з насильством, будь-то у своїй родині чи знайомих. Зараз питання щодо насильство дуже актуальне, оскільки воно почалося зустрічатися все частіше. Потрібно звернути увагу на насильство та жорстокість направлену на дитину з боку інших дітей. Зараз це явище можна назвати шкільним булінгом. У даній тезі потрібно розібрати такі головні аспекти, а саме: Що таке шкільний булінг ?, шляхи допомоги

постраждалій дитині та заходи профілактики такої проблеми. Визначення булінгу існує в соціальному та в юридичному аспекті.

Булінг (bullying, від англ. bully - хуліган, забіяка, задирака, грубіян, насильник) - це форма психічного насильства у вигляді утиску, дискримінації, цькування, травлі, бойкоту, дезінформації, псування особистих речей, фізичної розправи. Цей термін означає тривалий процес свідомого жорстокого ставлення (фізичного та психічного) з боку дитини або групи до іншої дитини або інших дітей, які не здатні захистити себе в даній ситуації. Булінг – явище глобальне і масове [1].

Згідно із Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» булінг (цькування) учасника освітнього процесу, тобто діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого[2].

Отже, потрібно зазначити що Верховна Рада України 18 грудня 2018 року прийняла Закон України №8584 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо протидії булінгу», який вперше юридично визначає поняття булінгу в українському законодавстві та передбачає відповідальність не тільки за вчинення, але й за приховування випадків булінгу.

Механізми протидії цьому явищу, серед них:

- покладання на засновника закладу освіти здійснення контролю за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу;
- на керівника закладу освіти – затвердження та оприлюднення плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу, розгляд заяв про випадки боулінгу від здобувачів освіти, їх батьків, законних представників, інших осіб та видання рішення про проведення розслідування.

Заклади освіти також зобов'язуються забезпечувати на своїх веб-сайтах відкритий доступ до правил учнів, плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу, порядку подання та розгляду заяв про випадки булінгу.

Окрім того, освітньому Омбудсмену надається право здійснювати перевірку заяв про випадки булінгу в закладі освіти, повноту та своєчасність заходів реагування на такі випадки з боку педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, керівництва та засновника закладу освіти; отримувати інформацію від центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки щодо загальної кількості випадків булінгу у закладах освіти за певний період [3].

Отже, я вважаю що законодавство намагається змінити проблему щодо шкільного булінгу, але поки не вдається їй цього зробити.

Заходи які на мою думку потрібно робити у школах, аби уникнути булінгу:

- з самого першого дня роботи з класом слід припиняти глузування над невдачами ровесників.

- також слід уникати висміювання, перехвалювання, наклеювання ярликів та зайвого порівняння дітей, не допускати віддавання переваги деяким учням, не підтримувати глузувань, насмішок на адресу певних осіб, суворо припиняти їх, розбір помилок необхідно робити не називаючи прізвищ або індивідуально;

- підтримувати дітей, що стали жертвами;

- якщо репутація дитини якимось чином зіпсована, необхідно дати їй можливість показати себе у вигідному світі, підтримати її досягнення;

- треба заохочувати дитину приймати участь у загальних заходах;

- непопулярних дітей дуже травмує ситуація, коли при розподілі на пари їх ніхто не обирає; якщо команда програє також можуть звинуватити цю дитину;

- планомірно працювати з родинами, обов'язково цікавитися у батьків про проблеми дитини (заїкання, енурез, інші хвороби);

- підтримувати в учнів адекватну самооцінку;

- контролювати ситуації виникнення цькування та невідкладно реагувати на них;

- у разі виявлення булінгу - невідкладно поговорити з переслідувачами та з'ясувати, чому вони пристають до жертви, звернути увагу на почуття жертви;

- вчити учнів бути толерантними, емпатійними до однокласників, вміти допомагати та підтримувати один одного у скрутних ситуаціях, вміти регулювати власну поведінку, не піддаватися на провокацію, вміти сказати «ні», не терпіти знущань, не соромитись повернути увагу до себе та своїх проблем, звертатись по допомогу до дорослих;

- акцентувати увагу учнів на дотриманні правил поведінки у школі.

Звісно всі ці заходи не дають сто відсотків що якщо дотримуватися їх шкільного булінгу не буде, але це дає можливість хоч трохи призупинити булінг серед дітей. Законодавству ще багато над чим є працювати щодо цієї проблеми, але я вірю що шкільний булінг у нашій країні буде зупинений.

Бібліографічні посилання

1. Мюллер В.К. Bullying Новий англо-руський словарь. – Перераб. и доп. изд. URL: <http://www.rambler.ru/dict/new-enru/00/55/78.shtml>. – Загл. с экрана.

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., № 51, ст. 1122);, ст.173⁴.

3. Закон України «Про освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст. 380.
